

การประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

An Application of the Four Principles of Padhana to the Performances
of Personnel Attached to Sub-district Administrative Organizations
in Thung Khao Luang District, Roi Et Province

สุภาพร ศรีไชยวัลย์¹

Supaporn Srichaiwan¹

ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์²

Dr.Suwat Jitjun²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

Email : chaivan_su@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 177 คน โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹ Graduate Students Majoring in Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² Lecturers to Graduate Curriculum, Department of Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

* ได้รับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2561; แก้ไขบทความ: 10 มิถุนายน 2561; ตอรับการตีพิมพ์: 23 กรกฎาคม 2561

Received: February 26, 2018; Revised: June 10, 2018; Accepted: July 23, 2018

(Sample Size) ของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 20 ข้อลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .90 และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบุคลากรในการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 ใช้การทดสอบ ค่าที (t-test) และ F- test (One-way ANOVA) ตอนที่ 4 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงและลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักภวานาปธาน ด้านหลักภพนาปธาน ด้านหลักอนุรักษนาปธาน และด้านหลักสังวรปธาน 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) บุคลากรมีข้อเสนอแนะในประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรกดังนี้ บุคลากรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีด้านความโปร่งใส บุคลากรมีจิตสำนึกยึดหลักการให้บริการประชาชนเป็นหลัก ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก และมีการเข้าใจพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชน และรักษาสัจจะกับประชาชนในท้องถิ่นอย่างดีสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : 1. การประยุกต์ 2. หลักปธาน 4 3. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The Objectives of the research article were to 1) to study personnel's opinions on the application of Buddhism's four efforts (Padhana) to their duty performance at Tambon Thung Khao Luang administrative Organization in Roi Et province's Thung Khao Luang district, 2) to compare their opinions on the application of its four efforts to their duty performance at the preceding organization, as classified by their different genders, ages and educational levels, 3) to collect their suggestions for the application of its four efforts to their duty performance at the above organization. It was the quantitative research. The sampling groups were personnel and employees in the organization, numbering 177 individuals, using Taro Yamane's sample size. The device used for the research was the questionnaire divided into three parts, numbering twenty questions. The feature of the

questionnaire was Likert-type questions, possessing the reliability of the whole version at .90, together with the open-ended questions for their suggestions for the application to their duty performance at their organization. Data in the first part was analyzed with percentages and presented by analytical description. In the second part, they were processed to find means and standard deviation. In the third part, data were analyzed to find means and standard deviation. In the third part, data were analyzed to seek for t-tests and F-tests (One-way ANOVA) by making use of the computer package to supplement analyses

Research findings: 1) Respondents' opinions on the application of Buddhism's four efforts to their duty performance at Tambon Thung Khao Luang administrative Organization in Roi Et province's Thung Khao Luang district, have been rated at the high scale in the overall aspect, as has each of four aspects taken into consideration. The means of four aspects in the descending order are: bhavana-padhana, the effort to develop; pahana-padhana, the effort to abandon; anurakkhana-padhana, the effort to maintain, and samvarapadhana, the effort to prevent, respectively. 2) The hypothesis testing results have found that respondents' different genders, ages and educational levels have in the overall aspect shown no differences in their opinions on the applications of its four efforts (Padhana) to their duty performance. 3) Respondents' suggestions for the application as such have been recommended in the descending order of three frequencies that: first, personnel should behave themselves as a good role model in the domain of transparency; next, they ought to raise their self-awareness by rendering services to the residents and focusing on the public benefits as the top priority; then, they have to realize residents' basic backgrounds of living, and keep strict promises with them on the regular basis.

Keywords : 1. Application 2. Four Principles of Padhana 3. Personnel Administration Organization

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญก็คือ คนหรือบุคลากรในองค์กร ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด และเป็นที่ยอมรับกันว่ามนุษย์หรือคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและสำคัญที่สุดตามหลักบริหาร การสร้างเสริมความต้องการในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร เพื่อให้มีความรู้สึกที่ดีในการปฏิบัติงาน และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อความสำเร็จของงาน และขององค์กรอย่างต่อเนื่อง สมบูรณ์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารที่ต้องคำนึงเพราะการปฏิบัติงานย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ

ของงานดียิ่งขึ้น ทุ่มเทศความรู้ความสามารถมีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ในงานอย่างแท้จริง (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ์ ชูสอน, 2557 : 19)

พระพุทธศาสนามีหลักแห่งการปฏิบัติงานอันเป็นหลักคุณธรรม ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานอย่างมาก อันสามารถที่จะทำงานนั้นบังเกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ ที่เรียกว่า ปธาน 4 ซึ่งประกอบด้วย 1) สังวรปธาน การเพียรระวังบาป คือการระมัดระวังไม่ให้เกิดกิเลส โทสะ โลภะ โมหะ เกิดขึ้นในใจ 2) ปหานปธาน การเพียรละบาป คือการละ สละ บาปต่างๆที่เกิดขึ้นไปแล้ว ให้หายได้โดยไว 3) ภาวนापธาน การเพียรเจริญกุศล คือการหมั่นเพียร ทำความดี ทำสิ่งที่เป็นกุศล ในคนที่ไม่เคยทำ 4) อนุรักษนปธาน การเพียรรักษากุศล คือการหมั่นรักษาการทำความดี นั้นให้ทำอยู่เสมอเป็นประจำ ปธาน 4 ประการนี้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานประจำตนของผู้สามารถสร้างเกียรติยศปัญญา ทรัพย์สมบัติ ญาติมิตร ให้เกิดขึ้นได้สำเร็จด้วยความเพียร (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2553 : 75)

องค์กรปกครองท้องถิ่นกำเนิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจในท้องถิ่นปกครองตนเองได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาแต่ต้น และต่อมาองค์กรปกครองท้องถิ่นได้กระจายอำนาจในการบริหารเต็มรูปแบบเมื่อปี พ.ศ. 2537 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, 2546 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2537, 2546 (พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12), 2546 : 69) ในส่วนของการบริหารจัดการในระดับอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เพื่อพัฒนาบริหารจัดการบุคลากรใช้หลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการทำงานตลอดจนการนำธรรมะมากล่อมเกลาลดจิตใจ ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร นำมาปฏิบัติในการครองตน ครองคน ครองงาน และฝึกศีล สมาธิ ปัญญา โดยหลักปธาน 4 มีความสำคัญต่อการดำรงชีพ เพราะชีวิตจะดำเนินไปด้วยดีตามเป้าหมายย่อมต้องอาศัยความเพียร ความพยายาม ความอดทน ความเอาใจใส่ และการรู้จักคิดด้วยปัญญา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าเกิดขึ้นในตัวบุคคลได้แล้วย่อมจะทำงานต่างๆได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากหลักปธาน 4 เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดพลังจิตที่จะใช้ปัญญา และความมานะ ความเพียร ในการทำกิจการงานต่างๆ ให้ก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จอย่างมีระเบียบแบบแผนที่วางไว้ทุกประการ (ทินพันธ์ นาคะตะ, 2557 : 15)

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยนำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา คือ ปธาน 4 เป็นกรอบวัดคุณภาพดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

3.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

3.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในการประยุกต์หลักปธาน 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 316 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง, 2560 : 12) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 177 คน กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548 : 19) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 45) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .90 และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบุคลากรในการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test (One-way ANOVA) ตอนที่ 4 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงและลำดับความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรในการประยุกต์หลักปธาน 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ด้านหลักความภวณาปธาน ด้านหลักปหานปธาน ด้านหลักอนุรักษณาปธาน และด้านหลักสังวรปธาน ตามลำดับ

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 สรุปข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับในการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุป ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับในการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดมีความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรก มีดังนี้ ควรมีการร้องเรียนการทุจริตจากบุคลากร ควรมีความตั้งใจทำงานอย่างสุภาพ เรียบร้อย การแต่งกายเหมาะสม พุดจาไพเราะกับบุคลากรทั่วไป และควรให้บุคลากรร่วมการจัดงานประเพณีมีการปลอดเหล้า รักษาศีล 5 อย่าง

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า บุคลากรเห็นด้วยกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวงโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งสี่ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ด้านหลักความภวณาปธาน ด้านหลักปหานปธาน ด้านหลักอนุรักษณาปธานและด้านหลักสังวรปธาน สอดคล้องงานวิจัยของทองพูน สวัสดิรักษา (2557 : 89) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในสถานศึกษาอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมโดยการวางตัวให้เหมาะสมน่านับถือน่าเชื่อถือให้ความเป็นกันเองแบบพี่น้อง มีความจริงใจกับบุคลากรในหน่วยงานไม่หวังแต่ความก้าวหน้าของตนเพียงอย่างเดียวและสร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับบุคลากรควบคู่ไปกับการความสำเร็จของงานจะทำให้องค์กรนำไปสู่ความสำเร็จและสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ตรีบันพฤกษ์ (2549 : 23) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในการบริหารจัดการ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน บ้านมะม่วงทองอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชความคิดเห็นต่อการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว และสังคม รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีความขยันและอดทน

7.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.1 บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้ อธิบายได้ว่า การที่บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าบุคลากรเป็นเพศใดแต่ขึ้นอยู่กับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง ดำเนินการอย่างไรบุคลากรไม่ว่าชายหรือหญิงก็เห็นอย่างนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรเชษฐ ถาวรกรกิจ (2549 : 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการของที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่ว่าการ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7.2.2 บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้ อธิบายได้ว่า การที่บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าบุคลากรมีอายุเท่าไร แต่ขึ้นอยู่กับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติอย่างไรในการประยุกต์หลักปธาน 4 ที่นำมาใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี อุทชาติ (2552 : 69) ที่ได้ศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.2.3 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการการประยุกต์หลักปธาน 4 มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าบุคลากรมีระดับการศึกษาระดับใดแต่ขึ้นอยู่กับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการอย่างไรบุคลากรไม่ว่ามีการศึกษาระดับใดก็เห็นอย่างนั้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยสุรเชษฐ ถาวรกรกิจ (2549 : 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการของที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่ว่าการ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติ

หน้าที่ของบุคลากรด้านนี้ให้เพิ่มถึงระดับมากที่สุดทั้งสี่ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านหลักสังวรปธาน ควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้านอื่น

8.1.2 ด้านหลักสังวรปธาน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้เพิ่มถึงระดับมากที่สุดต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่ผู้วิจัยจะเสนอแนะให้ผู้สนใจจะวิจัยต่อยอด ดังต่อไปนี้

8.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสังวรปธาน ดังนั้น ควรวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา การประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์ด้านหลักสังวรปธาน

8.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในสี่ด้าน คือ ข้อที่ว่า “มีความตั้งใจทำงานอย่างสุภาพ เรียบร้อย การแต่งกายเหมาะสม พุดจาไพเราะกับบุคลากรทั่วไป” ดังนั้น จึงควรวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข/ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเครือข่าย

8.2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ควรให้มีการปฏิบัติตามหลักความภวานาปธาน ดังนั้น ควรวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แนวทางในการประยุกต์หลักปธาน 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

9. เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์ และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทองพูน สวัสดิ์รักษา. (2557). **การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทินพันธ์ นาคะตะ. (2557). **คุณธรรม จริยธรรมกับศีลธรรม : จากมุมมองของปรัชญา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2553). **นิติศาสตร์แนวพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12). (2546). **ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 124 ก. หน้า 1-15.**

- พัชรี อุทธชาติ (2552). **ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ ตระบันพฤกษ์. (2549). **การนำหลักกรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในการบริหารจัดการ**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ์ ชูสอน. (2557). **ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ : แนวคิดและการวิจัย**. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- สุรเชษฐ ถาวรกิจ. (2549). **ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการของที่ว่ากรมอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง. (2560). **แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง**. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ คำปรึกษาและตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ตลอดจนญาติทุกท่านที่กรุณาดูแลอบรมสั่งสอน และให้กำลังใจมาโดยตลอดคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเครื่องบูชา พระคุณแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนให้ได้สติปัญญาและคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต